

Βρυξέλλες, 14 Δεκεμβρίου 2021
(OR. en)

15033/21

ELARG 97
COWEB 169

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 14862/21

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2021) 644 final

Θέμα: ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
– Συμπεράσματα του Συμβουλίου

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διεύρυνση και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 14 Δεκεμβρίου 2021.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ»**

1. Το Συμβούλιο σημειώνει δεόντως την ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Οκτωβρίου 2021 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ και τις εκθέσεις σχετικά με το Μαυροβούνιο, τη Σερβία, την Τουρκία, τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, την Αλβανία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και το Κόσοβο*.
2. Η κρίση της Covid-19 εξακολουθεί να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στις κοινωνίες και τις οικονομίες μας. Η πανδημία υπογράμμισε ότι είναι αναγκαίο και επωφελές να μένουμε ενωμένοι και να αντιμετωπίζουμε μαζί τις κοινές προκλήσεις. Υπενθυμίζοντας την άνευ προηγουμένου κλίμακα και εύρος της στήριξης που ήδη δόθηκε, η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη συνέχιση αυτής της συνεργασίας και του συντονισμού καθώς και στην περαιτέρω βελτίωση της πρόσβασης σε εμβόλια, διαγνωστικά μέσα και θεραπευτικές αγωγές και στη διασφάλιση καλύτερης προβλεψιμότητας και ανθεκτικότητας σε μελλοντικές κρίσεις. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει επίσης την πολύτιμη στήριξη που έχουν προσφέρει τα Δυτικά Βαλκάνια τόσο μεταξύ τους όσο και προς την ΕΕ.
3. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τη **δέσμευσή του όσον αφορά τη διεύρυνση**, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί κεντρική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την ανανεωμένη συναίνεση για τη διεύρυνση που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 14 και 15 Δεκεμβρίου 2006 και με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που ακολούθησαν. Η πολιτική διεύρυνσης εξακολουθεί να αποτελεί στρατηγική επένδυση για την ειρήνη, τη δημοκρατία, την ευημερία, την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην Ευρώπη. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η υιοθέτηση των βασικών αξιών της ΕΕ και η προσήλωση σε αυτές και στην ευρωπαϊκή προοπτική αποτελεί σταθερή στρατηγική επιλογή, ουσιώδη για κάθε εταίρο που επιθυμεί να προσχωρήσει στην ΕΕ. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο εξακολουθεί να αναμένει από τους εταίρους να ενστερνιστούν τον πρωτεύοντα ρόλο της δημοκρατίας, τα θεμελιώδη δικαιώματα και αξίες και το κράτος δικαίου, και να δεσμευθούν πλήρως ως προς αυτά, κάτι που είναι προς το συμφέρον των λαών τους. Η αξιοπιστία αυτών των δεσμεύσεων εξαρτάται από την ουσιαστική εφαρμογή των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων και από την επίτευξη καλών επιδόσεων, με ξεκάθαρη και συνεκτική επικοινωνία με το κοινό.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

4. Σύμφωνα με το θεματολόγιο της Θεσσαλονίκης και τις δηλώσεις της Σόφιας, του Ζάγκρεμπ και του Βrdo, το Συμβούλιο επαναλαμβάνει την απερίφραστη υποστήριξη της ΕΕ στην ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων. Η ΕΕ θα ενισχύσει περαιτέρω και θα εντείνει τη δραστηριοποίησή της σε όλα τα επίπεδα για να υποστηρίξει τον πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό της περιοχής, μεταξύ άλλων μέσω συνεχούς αρωγής που θα βασίζεται σε απτή πρόοδο όσον αφορά το κράτος δικαίου και τις κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και τη συμμόρφωση των εταίρων προς τις αξίες, τους κανόνες και τα πρότυπα της ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συμβούλιο προσβλέπει στην εφαρμογή του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου για τα Δυτικά Βαλκάνια καθώς και του Πράσινου Θεματολογίου για τα Δυτικά Βαλκάνια. Για να αναζωογονηθεί και να ενισχυθεί περαιτέρω ο πολιτικός διάλογος με την περιοχή, το Συμβούλιο χαιρετίζει τη διεξαγωγή τακτικών συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων. Το Συμβούλιο προσβλέπει στη διεξαγωγή της πρώτης διακυβερνητικής διάσκεψης με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και με την Αλβανία το συντομότερο δυνατόν, μετά την έγκριση των διαπραγματευτικών πλαισίων από το Συμβούλιο. Η Τουρκία παραμένει υποψήφια χώρα και βασικός εταίρος σε πολλούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος.
5. Σύμφωνα με προηγούμενα συμπεράσματα του Συμβουλίου και στο πλαίσιο των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, που παραμένει το κοινό πλαίσιο για τις σχέσεις με τα Δυτικά Βαλκάνια, το Συμβούλιο επιβεβαιώνει, σύμφωνα με την ανανεωμένη συναίνεση του 2006 για τη διεύρυνση, την ανάγκη για **δίκαιους και αυστηρούς όρους** και την αρχή ότι **κάθε χώρα κρίνεται με βάση τις δικές της επιδόσεις**. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ μπορεί να διατηρήσει και να εμβαθύνει τη δική της ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της ικανότητάς της να ενσωματώνει νέα μέλη. Η αναθεωρημένη μεθοδολογία διεύρυνσης, με την ακόμη μεγαλύτερη έμφασή της σε θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις, έχει ως σκοπό να αναζωογονήσει τη διαδικασία προσχώρησης, κάνοντάς την πιο προβλέψιμη, πιο αξιόπιστη και πιο δυναμική, και θέτοντάς την υπό ισχυρότερη πολιτική καθοδήγηση, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και αυστηρά θετικά και αρνητικά προαπαιτούμενα και με αναστρεψιμότητα. Ενσωματώνεται στα νέα διαπραγματευτικά πλαίσια και έχει διευθετηθεί εντός όσων υπάρχουν ήδη με το Μαυροβούνιο και τη Σερβία, κάτι το οποίο επικροτεί το Συμβούλιο. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης τις δυνατότητες για επιταχυνόμενα μέτρα ένταξης, υπό την προϋπόθεση ότι οι υποψήφιοι σημειώνουν περαιτέρω και επαρκή πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμιστικές προτεραιότητες.

6. Λαμβάνοντας υπόψη τη γενικότερη κατάσταση των τρεχουσών μεταρρυθμιστικών προσπαθειών των εταίρων, όπως παρουσιάζονται από την Επιτροπή, το Συμβούλιο τονίζει την επείγουσα ανάγκη να επικεντρωθούν σε **θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις** που θα αντιμετωπίσουν ορισμένες επίμονες δομικές ελλείψεις στους τομείς του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, καθώς και στα οικονομικά κριτήρια. Παραμένει σημαντικό να πραγματοποιούνται καλές και σταθερές επιδόσεις στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και να προκύπτουν **συγκεκριμένα και απτά αποτελέσματα** σε αυτούς τους κρίσιμους τομείς, ιδίως για τον καθορισμό του συνολικού ρυθμού των διαπραγματεύσεων προσχώρησης.
7. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι το **κράτος δικαίου** αποτελεί θεμελιώδη αξία στην οποία βασίζεται η ΕΕ, κρίσιμη πτυχή του δημοκρατικού μετασχηματισμού που βρίσκεται στο επίκεντρο τόσο της διαδικασίας διεύρυνσης όσο και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, καθώς και τον βασικό γνώμονα βάσει του οποίου αξιολογείται η πρόοδος προς την προσχώρηση στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό η πρόοδος των εταίρων σε αυτόν τον τομέα να είναι αποφασιστική, απτή και μη αναστρέψιμη. Αν και είναι εμφανές ότι ορισμένοι εταίροι έχουν προχωρήσει σε αυτόν τον κρίσιμο τομέα, το Συμβούλιο σημειώνει με ανησυχία ότι οι καταγεγραμμένες αδυναμίες επιβεβαιώνουν ότι πρόκειται για μία από τις κύριες προκλήσεις. Η έλλειψη αξιόπιστης προόδου σε πολλές περιπτώσεις, και σε ορισμένες ακόμη και η οπισθοδρόμηση, συχνά σχετίζεται με την έλλειψη πολιτικής βούλησης, ελλείψεις όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, θεσμική αντίσταση και διαδεδομένη διαφθορά και οργανωμένο έγκλημα: όλα είναι βασικά στοιχεία που πρέπει να αντιμετωπιστούν ως ζητήματα υψηλής προτεραιότητας.

Το Συμβούλιο σημειώνει ότι στις περισσότερες περιπτώσεις σημειώθηκε περιορισμένη πρόοδος, ακόμη και στασιμότητα στον τομέα της προστασίας των **θεμελιωδών δικαιωμάτων**. Εξακολουθούν να απαιτούνται αξιόπιστα και ουσιαστικά μέτρα για την αντιμετώπιση των πολυάριθμων ελλείψεων που καταγράφονται. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν εκείνες που αφορούν τα δικαιώματα του παιδιού και τα δικαιώματα και τη μη διακριτική μεταχείριση των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και των ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως οι Ρομά, τα άτομα με αναπηρία, οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι και τα αμφιφυλόφιλα, τρανς και ίντερσεξ άτομα (ΛΟΑΤΙ) και οι εθνικές μειονότητες. Όσον αφορά την ισότητα των φύλων, πρέπει να διασφαλιστούν η ενδυνάμωση και η πλήρης άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών. Επιπλέον, η κατάσταση όσον αφορά την **ελευθερία της έκφρασης, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και την πολυφωνία** παραμένει βαθιά ανησυχητική, με περιορισμένη ή μηδενική πρόοδο στις περισσότερες περιπτώσεις και, σε μία περίπτωση, ακόμη και συνεχιζόμενη σοβαρή οπισθοδρόμηση. Εξακολουθούν να απαιτούνται επείγοντα μέτρα για τη διαφύλαξη αυτών των βασικών πυλώνων της δημοκρατίας. Οι απειλές, ο εκφοβισμός και οι επιθέσεις που στρέφονται κατά μέσων ενημέρωσης, δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης πρέπει να αντιμετωπιστούν αποφασιστικά. Εξακολουθεί να είναι απαραίτητη η περαιτέρω πρόοδος στη **μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης**, ιδίως όσον αφορά την αποπολιτικοποίηση, την αύξηση της λογοδοσίας και του επαγγελματισμού, ώστε να βελτιωθεί η διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα.

Η εύρυθμη **λειτουργία και η ανεξαρτησία των δημοκρατικών θεσμών** που αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την εύρυθμη λειτουργία της δημοκρατίας και βασική προϋπόθεση για την προσχώρηση στην ΕΕ, εξακολουθούν να συνιστούν πιεστική πρόκληση. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η έλλειψη γνήσιας πολιτικής βούλησης συνεχίζει να αποτελεί τον κύριο λόγο για την έλλειψη ουσιαστικής προόδου, ή ακόμη και για την οπισθοδρόμηση, όσον αφορά αξιόπιστες και βιώσιμες μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτό. Το Συμβούλιο σημειώνει με ανησυχία τις πολυάριθμες περιπτώσεις παρεμπόδισης ή υπονόμησης της εύρυθμης λειτουργίας των δημοκρατικών συστημάτων και θεσμών. Για την αντιμετώπιση των καταγεγραμμένων ελλείψεων, που παραμένει υψίστης σημασίας, απαιτούνται μεταρρυθμίσεις, μεταξύ άλλων, σε συναφείς θεμελιώδεις τομείς καθώς και πολιτικός διάλογος χωρίς αποκλεισμούς, σε συνδυασμό με την παροχή ισχυρότερου ρόλου και ελευθερίας δράσης για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

8. Όσον αφορά τα **οικονομικά κριτήρια**, το Συμβούλιο χαιρετίζει και συμμαρύνεται την ανάλυση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η υλοποίηση τόσο θεμελιωδών όσο και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων παραμένει ουσιαστικής σημασίας για την οικονομική ανάκαμψη και ανάπτυξη, διότι προσπάθειες να παταχθεί η διαφθορά, να βελτιωθεί το κράτος δικαίου, να ενισχυθεί η διαφάνεια και να ενδυναμωθούν οι θεσμοί και ο κοινωνικός διάλογος, θα ωφελήσουν και τις οικονομίες. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της πλήρους διαφάνειας όλων των επενδύσεων, ιδίως εκείνων που περιλαμβάνουν διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Η αποδέσμευση του οικονομικού δυναμικού των εταίρων θα απαιτήσει επίσης διαρκείς μεταρρυθμίσεις οικονομικών δομών που προσδιορίζονται στα προγράμματα οικονομικής μεταρρύθμισης (ERP). Ως εκ τούτου, οι μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται στα ERP και στις κατευθύνσεις πολιτικής που εκδόθηκαν από κοινού με τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι πολύ σημαντικές, όχι μόνο για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και τη διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης, αλλά και για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και την εκπλήρωση των οικονομικών κριτηρίων της διαδικασίας προσχώρησης, καθώς και για τη μεγιστοποίηση του δυνητικού αντικτύπου της ουσιαστικής δέσμης επενδύσεων της ΕΕ. Το **πράσινο θεματολόγιο και η βιώσιμη συνδεσιμότητα** αποτελούν βασικά στοιχεία για βιώσιμη ανάκαμψη καθώς και για οικονομική ενοποίηση εντός της περιοχής και με την ΕΕ, η οποία θα είναι επωφελής τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για το ευρύτερο κοινό. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει όλους τους εταίρους να εφαρμόσουν τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ ΕΕ και Δυτικών Βαλκανίων και Τουρκίας της 12ης Ιουλίου 2021, βάσει των αντίστοιχων προγραμμάτων τους για οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η ΕΕ εξακολουθεί να είναι μακράν ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των Δυτικών Βαλκανίων και της Τουρκίας, τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές.
9. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την καίρια ανάγκη να αντιμετωπιστεί η **κλιματική αλλαγή** σύμφωνα με τις φιλοδοξίες της ΕΕ που σχετίζονται με το κλίμα, να επιταχυνθεί η ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ και να ενισχυθεί η υλοποίηση κατά τη μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες, ανθεκτικές, βιώσιμες, κυκλικές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων οικονομίες.

10. **Οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία** παραμένουν θεμελιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης καθώς και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί και επαναλαμβάνει τη σημασία της συμπεριληπτικής περιφερειακής συνεργασίας, ιδίως της υλοποίησης μιας **Κοινής Περιφερειακής Αγοράς Δυτικών Βαλκανίων**, με βάση τους κανόνες και τα πρότυπα της ΕΕ, η οποία θα είναι ζωτικής σημασίας για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της περιοχής και του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου. Απαιτούνται αποφασιστικές προσπάθειες για την προώθηση της **συμφιλίωσης και της περιφερειακής σταθερότητας** καθώς και για να εξευρεθούν και να εφαρμοστούν οριστικές, συμπεριληπτικές και δεσμευτικές λύσεις σε διμερείς διαφορές και ζητήματα των εταίρων που έχουν τις ρίζες τους στην κληρονομιά του παρελθόντος, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και καθιερωμένες αρχές, περιλαμβανομένης της συμφωνίας περί ζητημάτων διαδοχής, καθώς και στις εναπομένουσες υποθέσεις αγνοουμένων και θέματα που αφορούν εγκλήματα πολέμου. Οι εγχώριες υποθέσεις εγκλημάτων πολέμου θα πρέπει να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά χωρίς διακρίσεις, μεταξύ άλλων μέσω ουσιαστικής περιφερειακής συνεργασίας, καθώς και μέσω της πλήρους συνεργασίας με τον Διεθνή Μηχανισμό για τα Ποινικά Δικαστήρια και τα Ειδικά Τμήματα και της στήριξης του έργου τους. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι δεν υπάρχει θέση στην ΕΕ για άρνηση γενοκτονιών, εμπρηστική ρητορική ή εξύμνηση εγκληματιών πολέμου από καμία πλευρά. Δηλώσεις και ενέργειες που έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις σχέσεις καλής γειτονίας και στην ειρηνική διευθέτηση των διαφορών θα πρέπει να αποφεύγονται. Υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες, μεταξύ των οποίων η συμφωνία των Πρεσπών μεταξύ της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Ελλάδας και η Συνθήκη φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Βουλγαρίας, πρέπει να εφαρμοστούν καλόπιστα.
11. Το Συμβούλιο συνεχίζει να τονίζει τη σημασία περαιτέρω εμβάθυνσης της συνεργασίας σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και τις προσδοκίες της Ένωσης για ενισχυμένη ευθυγράμμιση με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ**, ιδίως σε ζητήματα όπου διακυβεύονται μείζονα κοινά συμφέροντα, όπως για παράδειγμα περιοριστικά μέτρα και η αντιμετώπιση υβριδικών απειλών. Η ένταξη στην ΕΕ είναι επιλογή —μια επιλογή η οποία απαιτεί να συμμερίζεται κανείς τις αρχές, τις αξίες και τους στόχους που η Ένωση επιδιώκει να προωθήσει στις γειτονικές της χώρες και πέρα από αυτές. Σε αυτά περιλαμβάνεται και η πλήρης ευθυγράμμιση με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, καθώς και η αποφυγή τυχόν ενεργειών που αντιβαίνουν σε αυτήν.

12. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να τονίζει τη σημασία της **στρατηγικού τύπου επικοινωνίας**, καθώς και την ανάγκη οι εταίροι να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους σε κακόβουλες υβριδικές δραστηριότητες. Οι υβριδικές απειλές απαιτούν ενισχυμένη και στενότερη συνεργασία, μεταξύ άλλων στους τομείς της κυβερνοανθεκτικότητας, της προστασίας των υποδομών ζωτικής σημασίας, της στρατηγικής επικοινωνίας και της αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης. Το Συμβούλιο ζητεί από όλους τους εταίρους να ενημερώνουν με σαφήνεια για τα οφέλη και τις υποχρεώσεις της πορείας τους προς την ΕΕ, καθώς και τη δική τους προσήλωση στις αξίες της ΕΕ και τις σχετικές απαραίτητες μεταρρυθμίσεις. Εξίσου σημαντική παραμένει η συνεχής δραστηριοποίηση της ΕΕ και των κρατών μελών, μεταξύ άλλων για την εφαρμογή αποτελεσματικότερης στρατηγικής επικοινωνιακής πολιτικής, τόσο έναντι των εταίρων όσο και έναντι των πολιτών της ΕΕ.
13. Η τρομοκρατία, η ριζοσπαστικοποίηση και το οργανωμένο έγκλημα εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρές απειλές για την ασφάλεια της ΕΕ και ολόκληρης της περιοχής. Σύμφωνα με προηγούμενα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου, το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τη σημασία διαρκούς περαιτέρω ενίσχυσης της **αντιτρομοκρατικής** συνεργασίας, ειδικότερα όσον αφορά τους αλλοδαπούς τρομοκράτες μαχητές και την πρόληψη και καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης. Εξακολουθούν να απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες και καλές επιδόσεις για την **καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος**. Εκφράζοντας την ικανοποίησή του για τα θετικά παραδείγματα που αναφέρθηκαν, το Συμβούλιο τονίζει ότι όλοι οι εταίροι πρέπει να βρουν αποτελεσματικές λύσεις για να μην επιτρέψουν στο οργανωμένο έγκλημα να διεισδύσει στις οικονομίες τους. Απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την πρόληψη κάθε μορφής ριζοσπαστικοποίησης, μεταξύ άλλων θρησκευτικού, εθνοτικού-εθνικιστικού ή πολιτικού χαρακτήρα.
14. Όσον αφορά τη **μετανάστευση**, το Συμβούλιο συγχαίρει τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων για τις συνεχείς προσπάθειές τους και τη γενικά εποικοδομητική συνεργασία τους, οι οποίες απέφεραν σαφή αποτελέσματα, και την Τουρκία για τις συνεχείς σημαντικές της προσπάθειες όσον αφορά τη φιλοξενία και την αντιμετώπιση των αναγκών σχεδόν 4 εκατομμυρίων προσφύγων. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι απαιτείται πλήρης και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας και σταθερή υποστήριξη προς τους εταίρους κατά μήκος της οδού των Δυτικών Βαλκανίων. Απαιτούνται περαιτέρω δράσεις από τους εταίρους σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η μετανάστευση.

15. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη συνεχιζόμενη ουσιώδη **χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια της ΕΕ** για τη διαδικασία διεύρυνσης και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης, ιδίως με τη μορφή του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ), μετά την έγκριση του κανονισμού ΜΠΒ ΙΙΙ το Σεπτέμβριο του 2021 με χρηματοδοτικό κονδύλιο ύψους 14,162 δισ. ευρώ.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ

16. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνολική πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής στις διαπραγματεύσεις προσχώρησης, με το άνοιγμα και των 33 αναθεωρημένων κεφαλαίων και το προσωρινό κλείσιμο των 3, καθώς και για τη συμφωνία που επιτεύχθηκε κατά την 13η Διακυβερνητική Διάσκεψη του Ιουνίου 2021 σχετικά με τα στοιχεία της αναθεωρημένης μεθοδολογίας διεύρυνσης που πρέπει να ενταχθούν στο υφιστάμενο διαπραγματευτικό πλαίσιο και να εφαρμοστούν στις διαπραγματεύσεις προσχώρησης με το Μαυροβούνιο. Προτεραιότητα για περαιτέρω πρόοδο στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, και πριν από το προσωρινό κλείσιμο άλλων κεφαλαίων, παραμένει η εκπλήρωση των ενδιάμεσων κριτηρίων αξιολόγησης για το κράτος δικαίου που ορίζονται στα κεφάλαια 23 και 24. Μόνον όταν το Μαυροβούνιο πληροί τα περιγραφόμενα κριτήρια, η ΕΕ θα μπορεί να καθορίσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις ως προς το κράτος δικαίου ως τελικά κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία θα πρέπει να εκπληρώσει το Μαυροβούνιο ώστε να κλείσουν αυτά τα κεφάλαια. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι ολόκληρο το σύστημα του κράτους δικαίου πρέπει να αποφέρει απτά αποτελέσματα και ενισχυμένες και βιώσιμες επιδόσεις. Όπως ορίζεται και στο διαπραγματευτικό πλαίσιο, η πρόοδος σε αυτά τα κεφάλαια είναι ουσιαστικής σημασίας και θα εξακολουθήσει να καθορίζει τον συνολικό ρυθμό των διαπραγματεύσεων προσχώρησης. Το Συμβούλιο αναμένει από το Μαυροβούνιο να συνεχίσει την ενταξιακή του πορεία με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα. Το Συμβούλιο εντοπίζει τις ακόλουθες μεταρρυθμίσεις ως τις σημαντικότερες και πιο επείγουσες που πρέπει να αναλάβει το Μαυροβούνιο.

17. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει ένθερμα το Μαυροβούνιο να επιδείξει αποφασιστική πολιτική βούληση, να υπερβεί την πόλωση και να επιτύχει απτά αποτελέσματα ιδίως στους κρίσιμους τομείς **της ελευθερίας της έκφρασης και των μέσων ενημέρωσης και της καταπολέμησης της διαφθοράς** και να συνεχίσει να αντιμετωπίζει τις υφιστάμενες ελλείψεις όσον αφορά όσον αφορά τον χειρισμό υποθέσεων οργανωμένου εγκλήματος και κατάσχεσης και δήμευσης προϊόντων εγκλήματος. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστεί η στασιμότητα της εφαρμογής των βασικών δικαστικών μεταρρυθμίσεων — περιλαμβανομένων των σημαντικών και εκκρεμών διορισμών σε βασικούς ανεξάρτητους θεσμούς και στο δικαστικό σώμα. Επίσης, το Συμβούλιο καλεί ακόμη μία φορά το Μαυροβούνιο να εγγυηθεί ένα κλίμα ασφάλειας που να ευνοεί την ελευθερία έκφρασης και την ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης, μεταξύ άλλων επιταχύνοντας τις προσπάθειες να διερευνηθούν και να διαλευκανθούν υποθέσεις που αφορούν επιθέσεις εναντίον δημοσιογράφων, ως ζήτημα υψηλής προτεραιότητας και αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά την παραπληροφόρηση και την διαδικτυακή παρενόχληση και ρητορική μίσους. Η διασφάλιση της ανεξαρτησίας των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και η θέσπιση αποτελεσματικού μηχανισμού αυτορρύθμισης που θα καλύπτει όλα τα μέσα ενημέρωσης έχουν ζωτική σημασία. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τις προσδοκίες του για ισχυρή πολιτική δέσμευση και ειλικρινή εμπλοκή όλων των συναφών θεσμών και παραγόντων σε όλες αυτές τις προσπάθειες.

Επιπλέον, το Συμβούλιο ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να **ενισχύσει την ανεξαρτησία των θεσμών, ιδίως του δικαστικού σώματος**, και να επιδείξει ισχυρή πολιτική βούληση να συνεχίσει τις εργασίες για τη **μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης** και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας. Το Συμβούλιο σημειώνει συναφώς ότι το Μαυροβούνιο πρέπει να εξασφαλίσει αξιοκρατικές προσλήψεις και να κρατήσει στη διοίκησή του εμπειρογνώμονες σε θέματα ΕΕ, ώστε να στηρίξουν τη διαδικασία προσχώρησης και τις διαπραγματεύσεις, και να εφαρμόσει το κερτημένο τη ΕΕ.

18. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η **εκλογική μεταρρύθμιση** παραμένει ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις εκλογές και παροτρύνει όλα τα μέρη να επιδείξουν υπευθυνότητα και να μετάσχουν σε εποικοδομητικό **πολιτικό διάλογο στο κοινοβούλιο** χωρίς αποκλεισμούς ώστε να αποφευχθεί περαιτέρω πόλωση του πολιτικού τοπίου.

19. Όσον αφορά τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις, το Συμβούλιο σημειώνει ότι η πανδημία COVID-19 είχε σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία. Ωστόσο, η κυβέρνηση κατάφερε να συνεχίσει να εφαρμόζει ορισμένες από τις προβλεπόμενες μεταρρυθμίσεις και να μετριάσει τους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους, ενώ ο χρηματοπιστωτικός τομέας παρέμεινε σταθερός. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που καθορίζονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου, μεταξύ άλλων μειώνοντας το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δείκτη δημόσιου χρέους μόλις παγιωθεί η ανάκαμψη, ενδυναμώνοντας τη δημοσιονομική διακυβέρνηση και διαφάνεια και υλοποιώντας διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.
20. Το Συμβούλιο εκφράζει εκτίμηση για τη συνεχιζόμενη εποικοδομητική δέσμευση του Μαυροβουνίου στην περαιτέρω ανάπτυξη της **περιφερειακής συνεργασίας** και στην προώθηση **σχέσεων καλής γειτονίας**.
21. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να συγχαίρει θερμά το Μαυροβούνιο για τη συνεπή συνεργασία του σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, ειδικότερα δε για τη συνεχή, πλήρη ευθυγράμμισή του με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ**. Χαιρετίζει επίσης τη συνεχή ενεργό συμμετοχή του Μαυροβουνίου σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της **Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας**.

ΣΕΡΒΙΑ

22. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη **συνολική πρόοδο** που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής στις διαπραγματεύσεις προσχώρησης, με το άνοιγμα των 22 από τα 35 κεφάλαια διαπραγμάτευσης και το προσωρινό κλείσιμο 2 κεφαλαίων, καθώς και τη συμφωνία που επιτεύχθηκε κατά την 12η Διακυβερνητική Διάσκεψη του Ιουνίου 2021 σχετικά με τα στοιχεία της αναθεωρημένης μεθοδολογίας διεύρυνσης που πρέπει να ενταχθούν στο υφιστάμενο διαπραγματευτικό πλαίσιο και να εφαρμοστούν στις διαπραγματεύσεις προσχώρησης με τη Σερβία. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να υπογραμμίζει ότι η πρόοδος στα κεφάλαια για το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς και σε ό,τι αφορά την εξομάλυνση των σχέσεων της Σερβίας με το Κόσοβο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο διαπραγματευτικό πλαίσιο, εξακολουθεί να είναι άκρως απαραίτητη και θα καθορίσει τον γενικό ρυθμό των διαπραγματεύσεων προσχώρησης.
23. Σημειώνοντας ότι η σερβική κυβέρνηση συνεχίζει να κηρύσσει την ένταξη στην ΕΕ στρατηγικό στόχο της, το Συμβούλιο καλεί τις σερβικές αρχές να δεσμευτούν σταθερά και να προωθήσουν τις **ενωσιακές αξίες** καθώς και να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση σε αυτόν τον στόχο, να επικοινωνούν δε προορατικά, θετικά και αδιαμφισβήτητα σχετικά με την ΕΕ, η οποία αποτελεί τον κύριο πολιτικό και οικονομικό εταίρο της Σερβίας.

24. Το Συμβούλιο σημειώνει την πρόοδο που πραγματοποίησε η Σερβία σε ορισμένους τομείς του κράτους δικαίου, αλλά και τη συνολικά περιορισμένη πρόοδο και τις συνεχιζόμενες καθυστερήσεις σε ορισμένους άλλους τομείς. Το Συμβούλιο παροτρύνει τη Σερβία να συνεχίσει να επιδεικνύει πολιτική βούληση να επιταχύνει περαιτέρω τις μεταρρυθμίσεις και να επιτύχει συγκεκριμένα και απτά αποτελέσματα στους **θεμελιώδεις τομείς**. Το Συμβούλιο εντοπίζει τις ακόλουθες μεταρρυθμίσεις ως τις σημαντικότερες και πιο επείγουσες που πρέπει να αναλάβει η Σερβία.

Η Σερβία θα πρέπει να επικεντρωθεί στην εκπλήρωση των ενδιάμεσων κριτηρίων αξιολόγησης για τα κεφάλαια 23 και 24, μεταξύ άλλων μέσω υλοποίησης των αναθεωρημένων σχεδίων δράσης για τα κεφάλαια αυτά. Η ανεξαρτησία και η συνολική αποτελεσματικότητα της **δικαιοσύνης** και η αποτελεσματική υλοποίηση μεταρρυθμίσεων σε αυτόν τον τομέα εξακολουθούν να απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα όσον αφορά τη συνταγματική μεταρρύθμιση και καλεί τη Σερβία να την ολοκληρώσει κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις συστάσεις της επιτροπής της Βενετίας. Η Σερβία πρέπει να επιτύχει απτά αποτελέσματα και πειστικές επιδόσεις με αποτελεσματικές έρευνες, διώξεις και τελικές καταδίκες, δέσμευση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης, ιδίως σε ό,τι αφορά **υποθέσεις σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και ξεπλύματος χρημάτων**. Η Σερβία πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της **διαφθοράς**, περιλαμβανομένων και υποθέσεων υψηλού επιπέδου.

Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η στρατηγική για τα μέσα ενημέρωσης και το σχετικό σχέδιο δράσης εγκρίθηκαν και καλεί τη Σερβία να τα εφαρμόσει αποτελεσματικά κατά προτεραιότητα, τηρώντας το γράμμα και το πνεύμα των στόχων της στρατηγικής για τα μέσα ενημέρωσης. Ταυτόχρονα, το Συμβούλιο εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για την περιορισμένη πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τη βελτίωση του συνολικού περιβάλλοντος για την **ελευθερία της έκφρασης**. Το Συμβούλιο απευθύνει ακόμη μία επείγουσα έκκληση προς τη Σερβία να εγγυηθεί ένα ασφαλές κλίμα που θα ευνοεί την ανεμπόδιστη άσκηση της ελευθερίας της έκφρασης καθώς και την ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης, μεταξύ άλλων εντείνοντας τις προσπάθειες για τη διερεύνηση υποθέσεων απειλών, εκφοβισμού και βίας κατά δημοσιογράφων.

Η Σερβία πρέπει να συνεχίσει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στον πλήρη σεβασμό των **θεμελιωδών δικαιωμάτων**, περιλαμβανομένης της προστασίας των πλέον ευάλωτων ομάδων, καθώς και στη μη διακριτική μεταχείριση των εθνικών μειονοτήτων σε ολόκληρη τη Σερβία, ιδίως στους τομείς της εκπαίδευσης, της χρήσης μειονοτικών γλωσσών, της πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης και των θρησκευτικών τελετών σε μειονοτικές γλώσσες, και να επιδιώξει ενεργά έρευνες και καταδίκες για εγκλήματα μίσους.

Το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η ορθή **λειτουργία δημοκρατικών θεσμών** και υπογραμμίζει ότι η εκλογική μεταρρύθμιση παραμένει ζωτικής σημασίας για να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στις εκλογές. Αναγνωρίζει ότι η Σερβία άρχισε να εφαρμόζει μακροχρόνιες συστάσεις του ΟΑΣΕ/ODIHR. Ενόψει των εκλογών που εξαγγέλθηκαν για το 2022, είναι ζωτικής σημασίας να εφαρμοστούν όλες αυτές οι βασικές συστάσεις κατά τρόπο διαφανή και χωρίς αποκλεισμούς και να βασίζονται σε ευρύτερη πολιτική συναίνεση. Είναι σημαντικό να εφαρμοστούν επίσης τα μέτρα που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο του διακομματικού διαλόγου υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Πρέπει ακόμη να εδραιωθεί στην πράξη ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση της **κοινωνίας των πολιτών**.

Το Συμβούλιο εξακολουθεί να υπογραμμίζει τη σημασία της εγχώριας διεκπεραίωσης υποθέσεων **εγκλημάτων πολέμου** και επίλυσης των εναπομενουσών υποθέσεων αγνοουμένων, καθώς και της πλήρους συνεργασίας με τον μηχανισμό για τα διεθνή ποινικά δικαστήρια, μεταξύ άλλων με την επείγουσα πλήρη αποδοχή και εφαρμογή των κρίσεων και αποφάσεών του. Δεν θα πρέπει να υπάρχει στήριξη και δημόσιος χώρος για καταδικασμένους εγκληματίες πολέμου ούτε για εξύμνηση ή άρνηση των εγκλημάτων τους.

25. Όσον αφορά τις **οικονομικές μεταρρυθμίσεις**, το Συμβούλιο σημειώνει με ικανοποίηση τη συνεχή πρόοδο που έχει σημειωθεί κατά την ανάπτυξη μιας λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς και ότι ο αντίκτυπος της κρίσης COVID-19 μετριάστηκε με επιτυχία, μεταξύ άλλων, με την ισχυρή δυναμική πριν από την κρίση και με σημαντικά και έγκαιρα μέτρα δημοσιονομικής και νομισματικής στήριξης. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη Σερβία να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που καθορίζονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου και να συνεχίσει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης και των κρατικών επιχειρήσεων. Η διασφάλιση πλήρους συμμόρφωσης με το κεκτημένο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις είναι σημαντική. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τις προσπάθειες που καταβάλλει η Σερβία να εκπληρώσει τα κριτήρια αξιολόγησης για το άνοιγμα στην ομάδα 3 (Ανταγωνιστικότητα και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη), και θα συνεχίσει την αξιολόγηση που διεξάγει εν προκειμένω.
26. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι είναι αναγκαίο η Σερβία να εκπληρώσει τη δέσμευσή της και να επισπεύσει τις προσπάθειές της να ευθυγραμμιστεί σταδιακά με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ**, σύμφωνα με το διαπραγματευτικό πλαίσιο, και να έχει ως προτεραιότητα να συνεχίσει να βελτιώνει τις τρέχουσες επιδόσεις της με βιώσιμο και απτό τρόπο.

27. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη ενεργό συμμετοχή και σημαντική συμβολή της Σερβίας σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της **κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας**.
28. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η Σερβία πρέπει να εκπληρώσει τη δέσμευσή της να ευθυγραμμιστεί με την **κοινή πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ**.
29. Σε ό,τι αφορά τον **διάλογο** υπό την αιγίδα της ΕΕ, το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνέχιση του διαλόγου του Ιουνίου του 2021 και επαινεί τον ύπατο εκπρόσωπο και τον ΕΕΕΕ για τον διάλογο Βελιγραδίου-Πρίστινας και άλλα θέματα περιοχής Δυτικών Βαλκανίων για την προσήλωσή τους στον υπό την αιγίδα της ΕΕ διάλογο. Το Συμβούλιο αναμένει από τη Σερβία να συμμετάσχει στον διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ καλή τη πίστει και με πνεύμα συμβιβασμού ώστε να επιτευχθεί συνολική νομικά δεσμευτική συμφωνία με το Κόσοβο σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και το κεκτημένο της ΕΕ. Η συμφωνία αυτή θα πρέπει να έχει ως αντικείμενο όλα τα εκκρεμή ζητήματα και να συμβάλει στην περιφερειακή σταθερότητα. Τούτο είναι ζωτικής σημασίας ώστε η Σερβία και το Κόσοβο να μπορέσουν να σημειώσουν πρόοδο στην αντίστοιχη ευρωπαϊκή πορεία τους. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει την ισχυρή του προσδοκία για τήρηση και υλοποίηση όλων των προηγούμενων συμφωνιών χωρίς καθυστέρηση. Αμφότερα τα μέρη θα πρέπει επίσης να αποφεύγουν ενέργειες που υπονομεύουν τη σταθερότητα καθώς και τη ρητορική που δεν ευνοεί τον διάλογο.
30. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη δέσμευση της Σερβίας να προωθήσει ενεργά την **περιφερειακή συνεργασία** και παροτρύνει τη Σερβία να συνεχίσει τις προσπάθειές της για ενίσχυση των **σχέσεων καλής γειτονίας** και να συμβάλει στη σταθερότητα και τη συμφιλίωση.

ΤΟΥΡΚΙΑ

31. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 24ης και 25ης Ιουνίου 2021 σημείωσε το στρατηγικό ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης για σταθερό και ασφαλές περιβάλλον στην Ανατολική Μεσόγειο και για την ανάπτυξη συνεργατικής και αμοιβαίως επωφελούς σχέσης με την Τουρκία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε ικανοποίηση για την αποκλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο, τονίζοντας ότι πρέπει να διατηρηθεί, και επανέλαβε την προθυμία της ΕΕ να συνεργαστεί με την Τουρκία κατά τρόπο σταδιακό, αναλογικό και αναστρέψιμο σε ορισμένους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, με την επιφύλαξη των καθορισμένων όρων που προσδιορίστηκαν από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 25 Μαρτίου 2021 καθώς και σε προηγούμενα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
32. Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω καθώς και προηγούμενα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο παραμένει προσηλωμένο στη διατήρηση ανοικτού και ειλικρινούς διαλόγου, στην αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων και στη συνεργασία σε βασικούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος όπως η μετανάστευση, η δημόσια υγεία, το κλίμα, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και περιφερειακά ζητήματα. Το Συμβούλιο σημειώνει την πρόσφατη επανάληση των διαλόγων υψηλού επιπέδου μεταξύ της ΕΕ και της Τουρκίας σχετικά με διάφορα από τα ζητήματα αυτά, καθώς και για την κύρωση από την Τουρκία της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή.
33. Το Συμβούλιο επιδοκιμάζει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της Τουρκίας όσον αφορά τη φιλοξενία και την αντιμετώπιση των αναγκών σχεδόν 4 εκατομμυρίων προσφύγων. Η συνεχής βοήθεια της ΕΕ προς τους πρόσφυγες και τις κοινότητες υποδοχής θα εξασφαλιστεί εγκαίρως. Η **δήλωση ΕΕ-Τουρκίας** εξακολουθεί να αποδίδει καρπούς. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 21ης και 22ας Οκτωβρίου 2021 κάλεσε την Τουρκία να διασφαλίσει την πλήρη και άνευ διακρίσεων εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας του 2016, μεταξύ άλλων και έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων, καθώς και η επανέναρξη των επιστροφών, εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητες. Η πλήρης και αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας επανεισδοχής ΕΕ-Τουρκίας και η συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων με όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ εξακολουθούν να έχουν ουσιαστική σημασία.

34. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τις σοβαρές ανησυχίες του για την περαιτέρω και εξαιρετικά ανησυχητική οπισθοδρόμηση στους τομείς της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης, καθώς και της συστημικής έλλειψης ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Ορισμένα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν κατά την κατάσταση έκτακτης ανάγκης έχουν ενσωματωθεί στη νομοθεσία και έχουν σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στον πληθυσμό της Τουρκίας. Η κοινωνία των πολιτών και οι οργανώσεις της λειτουργούν υπό συνεχή πίεση σε ένα ολοένα και πιο δύσκολο περιβάλλον. Η συστημική έλλειψη ανεξαρτησίας και η άσκηση αδικαιολόγητης πίεσης στη δικαιοσύνη δεν μπορούν να γίνουν ανεκτές, ούτε και οι συνεχείς περιορισμοί, συλλήψεις, φυλακίσεις και άλλα μέτρα κατά δημοσιογράφων, ακαδημαϊκών, μελών πολιτικών κομμάτων μεταξύ των οποίων και βουλευτές, δικηγόρων, υπερασπιστών των ανθρώπινων δικαιωμάτων, χρηστών μέσων κοινωνικής δικτύωσης και άλλων που ασκούν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες τους. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία του σεβασμού της νομιμότητας και του αδιάβλητου της εκλογικής διαδικασίας, ιδίως υπό το πρίσμα των πολυάριθμων συλλήψεων, καθαιρέσεων και αντικαταστάσεων δημοκρατικά εκλεγμένων δημάρχων και της στοχοποίησης κομμάτων και μελών της αντιπολίτευσης. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τις σοβαρές ανησυχίες του σχετικά με τις αναφερόμενες συνεχιζόμενες αρνητικές εξελίξεις στους τομείς αυτούς, υπενθυμίζει τα διεθνή πρότυπα και τις υποχρεώσεις τις οποίες έχει αναλάβει και προς τις οποίες έχει δεσμευτεί η Τουρκία, και καλεί την Τουρκία να αντιστρέψει επειγόντως τις αρνητικές τάσεις και να αντιμετωπίσει αξιόπιστα τις πολλές σοβαρές ελλείψεις που εντοπίστηκαν στην έκθεση της Επιτροπής. Η Τουρκία θα πρέπει επίσης να εντείνει τη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα αρμόδια όργανα και οργανισμούς του, να ανταποκριθεί στις βασικές συστάσεις τους, να εφαρμόσει πλήρως την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και άλλες διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος, καθώς και να εκτελέσει όλες τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων σύμφωνα με το άρθρο 46 της ΕΣΔΑ.
35. Σε ό,τι αφορά τις **οικονομικές μεταρρυθμίσεις**, το Συμβούλιο σημειώνει τις σοβαρές ανησυχίες που εξακολουθούν να υπάρχουν σχετικά με τη λειτουργία της οικονομίας της αγοράς της χώρας. Οι αδυναμίες όσον αφορά τον συντονισμό των θεσμών και των πολιτικών υπονόμισαν την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα των δράσεων των αρχών, ενώ οι ανισορροπίες αυξήθηκαν σημαντικά, με αποτέλεσμα την αστάθεια των χρηματοπιστωτικών αγορών, τον εξαιρετικά αρνητικό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας και την αύξηση της φτώχειας. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Τουρκία να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που προσδιορίζονται στα **κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου**. Η ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών, όπως μεταξύ άλλων της Κεντρικής Τράπεζας, έχει ιδιαίτερη σημασία.

Το Συμβούλιο υπενθυμίζει περαιτέρω ότι η Τουρκία πρέπει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της όσον αφορά την υλοποίηση της **τελωνειακής ένωσης ΕΕ-Τουρκίας**, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική εφαρμογή της σε όλα τα κράτη μέλη. Το Συμβούλιο εκφράζει λύπη για τις συνεχιζόμενες αποκλίσεις της Τουρκίας από τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο της τελωνειακής ένωσης ΕΕ-Τουρκίας, ενώ υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να αρθούν χωρίς καθυστέρηση οι εμπορικοί φραγμοί ή ισοδύναμα εμπόδια που δεν συνάδουν με αυτή.

36. Το Συμβούλιο καλεί εκ νέου την Τουρκία να ευθυγραμμιστεί προοδευτικά με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ** και να αντιστρέψει κατά προτεραιότητα τη σημειούμενη ολοένα και πιο αρνητική τάση, ενώ υπενθυμίζει τη θέση του σχετικά με την προσχώρηση κρατών μελών σε διεθνείς οργανισμούς. Το Συμβούλιο σημειώνει με ανησυχία ότι η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας έρχεται όλο και περισσότερο σε σύγκρουση με τις προτεραιότητες της ΕΕ στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη Λιβύη και την επιχείρηση IRINI. Σύμφωνα με το κοινό συμφέρον της ΕΕ και της Τουρκίας για περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα, το Συμβούλιο αναμένει από την Τουρκία και όλους τους παράγοντες να συμβάλουν θετικά στην επίλυση περιφερειακών κρίσεων.
37. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αναμένει από την Τουρκία να επιδείξει αταλάντευτη προσήλωση στις **σχέσεις καλής γειτονίας**, στις διεθνείς συμφωνίες και στην ειρηνική επίλυση των διαφορών, προσφεύγοντας, εάν χρειαστεί, στο Διεθνές Δικαστήριο.

Το Συμβούλιο, όπως δηλώνεται στα συμπεράσματά του της 11ης Δεκεμβρίου 2006, της 26ης Ιουνίου 2018 και της 18ης Ιουνίου 2019, τα οποία εν συνεχεία εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καθώς και στη δήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, καλεί την Τουρκία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της βάσει του διαπραγματευτικού πλαισίου, περιλαμβανομένης της πλήρους και χωρίς διακρίσεις εφαρμογής του πρόσθετου πρωτοκόλλου της Συμφωνίας Σύνδεσης έναντι όλων των κρατών μελών. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η αναγνώριση όλων των κρατών μελών αποτελεί ουσιαστική συνιστώσα. Η Τουρκία πρέπει να παύσει κάθε απειλή και ενέργεια που βλάπτει τις σχέσεις καλής γειτονίας, να εξομαλύνει τις σχέσεις της με την Κυπριακή Δημοκρατία και να σεβαστεί την κυριαρχία όλων των κρατών μελών της ΕΕ επί των χωρικών τους υδάτων και του εναέριου χώρου τους, καθώς και όλα τα κυριαρχικά τους δικαιώματα, περιλαμβανομένου του δικαιώματος εξερεύνησης και εκμετάλλευσης των φυσικών τους πόρων, σύμφωνα με το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS).

38. Η ΕΕ εμμένει πλήρως στη δέσμευσή της για ολοκληρωμένη διευθέτηση του **κυπριακού ζητήματος**. Υπενθυμίζει ότι εξακολουθεί να έχει εν προκειμένω επιτακτική σημασία να δεσμευτεί και να συμβάλει η Τουρκία στην ειρηνική διευθέτηση, μεταξύ άλλων και των εξωτερικών πτυχών του κυπριακού, εντός του πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, στη βάση δικαιοδοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, σύμφωνα με όλες τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ και σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες έχει θεμελιωθεί η ΕΕ και το ενωσιακό κεκτημένο. Το Συμβούλιο εκφράζει τη λύπη του για το ότι η άτυπη σύνοδος που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2021 στη Γενεύη υπό την αιγίδα του ΟΗΕ δεν προετοίμασε το έδαφος για την επανέναρξη επίσημων διαπραγματεύσεων. Η ΕΕ θα συνεχίσει να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στην υποστήριξη της διαδικασίας.

Το Συμβούλιο καταδικάζει τις μονομερείς ενέργειες της Τουρκίας σε σχέση με τα Βαρώσια που αντίκεινται στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και υπενθυμίζει τη σημασία του καθεστώτος των Βαρωσίων και την ανάγκη πλήρους σεβασμού των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, ιδίως των αποφάσεων 550, 789 και 1251, όπως υπογραμμίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 24ης Ιουνίου 2021. Το Συμβούλιο ζητεί επίσης την άμεση ανάκληση των εν λόγω ενεργειών και την άρση όλων των μέτρων που έχουν ληφθεί όσον αφορά τα Βαρώσια από τον Οκτώβριο του 2020.

39. Το Συμβούλιο σημειώνει με λύπη ότι η Τουρκία εξακολουθεί να απομακρύνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και υπενθυμίζει το προηγούμενο συμπέρασμά του, στο οποίο επισημαίνεται ότι οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας έχουν, ως εκ τούτου, ουσιαστικά περιέλθει σε στασιμότητα και ότι δεν μπορούν να εξεταστούν περαιτέρω κεφάλαια για άνοιγμα ή κλείσιμο.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

40. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη αποφασιστικότητα της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας να προωθήσει το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της ΕΕ, πράγμα που άνοιξε το δρόμο για την απόφαση να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις προσχώρησης τον Μάρτιο του 2020. Το Συμβούλιο προσβλέπει στη διεξαγωγή της πρώτης διακυβερνητικής διάσκεψης με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας το συντομότερο δυνατόν, μετά την έγκριση του διαπραγματευτικού πλαισίου από το Συμβούλιο.

41. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι, σύμφωνα με τον ΟΑΣΕ/ODIHR, οι τοπικές **εκλογές** στις 17 και 31 Οκτωβρίου 2021 ήταν ανταγωνιστικές και έγιναν σεβαστές οι θεμελιώδεις ελευθερίες. Ωστόσο, πολλές ελλείψεις του νομικού πλαισίου υπογραμμίζουν την ανάγκη για συνολική αναθεώρηση της εκλογικής νομοθεσίας. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό οι αρχές να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στις εναπομείνουσες συστάσεις του ΟΑΣΕ/ODIHR και της επιτροπής της Βενετίας εγκαίρως και χωρίς αποκλεισμούς.
42. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο που σημειώθηκε στον τομέα του **κράτους δικαίου**, περιλαμβανομένης της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και για τη δέσμευση της κυβέρνησης να διατηρήσει και να επιταχύνει την εφαρμογή των σχετικών με την ΕΕ μεταρρυθμίσεων. Η βιωσιμότητα αυτών των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι μακροχρόνια διαδικασία, η οποία απαιτεί συνεχή δέσμευση τόσο από την κυβέρνηση όσο και από την αντιπολίτευση. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει όλα τα μέρη να συνεχίσουν να εντείνουν την τρέχουσα μεταρρυθμιστική δυναμική και να βελτιώσουν τον εποικοδομητικό διάλογο.
43. Στον τομέα της **δικαιοσύνης**, το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη σχετική πρόοδο που σημειώθηκε στην εφαρμογή της στρατηγικής για τη δικαστική μεταρρύθμιση, με αποτέλεσμα να ληφθούν περαιτέρω υπόψη οι συστάσεις της επιτροπής της Βενετίας και της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου σχετικά με συστημικά ζητήματα του κράτους δικαίου. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στη συνέχιση της εφαρμογής υφιστάμενων στρατηγικών και νόμων και στη χρήση ήδη διαθέσιμων εργαλείων, σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ. Πρέπει να διασφαλιστούν η ανεξαρτησία, ο επαγγελματισμός και η αμεροληψία του δικαστικού συστήματος, με βάση την πρόοδο που έχει ήδη σημειωθεί. Το Συμβούλιο σημειώνει τις προσπάθειες να συνεχιστεί η καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, μεταξύ άλλων και σε υποθέσεις υψηλού επιπέδου. Το Συμβούλιο επισημαίνει την ανάγκη να εξασφαλιστεί η συστηματική εφαρμογή του επικαιροποιημένου σχεδίου δράσης σχετικά με τη στρατηγική για τη δικαστική μεταρρύθμιση και τις στρατηγικές ανθρώπινων πόρων για το δικαστικό σώμα και την εισαγγελία. Το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι σημαντικό τα ενδιαφερόμενα θεσμικά όργανα να δώσουν συνέχεια στις συστάσεις της Κρατικής Επιτροπής για την πρόληψη της διαφθοράς, η οποία υπήρξε ιδιαίτερα προορατική για την πρόληψη της διαφθοράς. Το Συμβούλιο καλεί τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας να συνεχίσει τις προσπάθειες για περαιτέρω ενίσχυση της ελευθερίας της έκφρασης και της ασφάλειας των δημοσιογράφων.

44. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι έχει επέλθει κάποια πρόοδος στον τομέα της **δημόσιας διοίκησης**. Η διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της διαφάνειας, της αξιοκρατίας και της ισότιμης εκπροσώπησης παραμένει ουσιαστικής σημασίας, μεταξύ άλλων μέσω βελτιώσεων και εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου.
45. Η χώρα έχει εφαρμόσει συνολική μεταρρύθμιση των υπηρεσιών πληροφοριών και ασφάλειας, σε συνεργασία με το NATO και τους στρατηγικούς εταίρους. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι πρέπει να ενισχυθεί η ικανότητα κοινοβουλευτικής εποπτείας των υπηρεσιών πληροφοριών.
46. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το ότι η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας εξακολουθεί να διαδραματίζει ενεργό και εποικοδομητικό ρόλο στη διαχείριση των **μικτών μεταναστευτικών ροών**, συνεργαζόμενη αποτελεσματικά με τις γειτονικές χώρες και τα κράτη μέλη της ΕΕ.
47. Σε ό,τι αφορά τις **οικονομικές μεταρρυθμίσεις**, το Συμβούλιο παροτρύνει τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας να συνεχίσει τις προσπάθειες για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης. Παροτρύνει περαιτέρω τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που προσδιορίζονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου, με την υλοποίηση αποτελεσματικών και καλά συντονισμένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.
48. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το ότι η απογραφή ολοκληρώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και σημειώνει ότι τα αποτελέσματα αναμένεται να δημοσιευτούν κατά τους προσεχείς μήνες.
49. **Οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία** παραμένουν θεμελιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης καθώς και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης. Υπενθυμίζοντας την δεύτερη παράγραφο των συμπερασμάτων του Συμβουλίου του Μαρτίου 2020, το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη σημασία της επίτευξης απτών αποτελεσμάτων και της εφαρμογής, καλή τη πίστει, των διμερών συμφωνιών, συμπεριλαμβανομένης της Συμφωνίας των Πρεσπών με την Ελλάδα και της Συνθήκης για τις σχέσεις καλής γειτονίας με τη Βουλγαρία.

50. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για το ότι η ευθυγράμμιση με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ** αυξήθηκε σημαντικά, καταγράφοντας θετική τάση και αποτυπώνοντας την επιλογή του στρατηγικού προσανατολισμού της χώρας. Το Συμβούλιο παροτρύνει τη χώρα να συνεχίσει να βελτιώνει περαιτέρω την ευθυγράμμισή της με την ΚΕΠΠΑ. Εκφράζει επίσης ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη ενεργό συμμετοχή της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

ALBANIA

51. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη αποφασιστικότητα της Αλβανίας να προωθήσει το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της ΕΕ, πράγμα που άνοιξε τον δρόμο για την απόφαση να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την ΕΕ τον Μάρτιο του 2020. Το Συμβούλιο προσβλέπει στη διεξαγωγή της πρώτης διακυβερνητικής διάσκεψης με την Αλβανία το συντομότερο δυνατόν, μετά την έγκριση του διαπραγματευτικού πλαισίου από το Συμβούλιο.
52. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι οι βουλευτικές εκλογές του Απριλίου 2021 υπήρξαν γενικά καλά οργανωμένες και υπενθυμίζει ότι οι εν λόγω εκλογές διεξήχθησαν με βάση το νέο εκλογικό πλαίσιο μετά από ευρεία μεταρρύθμιση σύμφωνα με τις συστάσεις του ΟΑΣΕ/ODIHR. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει επίσης την περαιτέρω εφαρμογή των εκκρεμών συστάσεων του ΟΑΣΕ/ODIHR. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι ο συμμετοχικός και εποικοδομητικός πολιτικός διάλογος στη χώρα παραμένει ζωτικής σημασίας και, στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο χαιρετίζει την επιστροφή της αντιπολίτευσης στο κοινοβούλιο.

Το Συμβούλιο χαιρετίζει την ικανοποιητική πρόοδο της Αλβανίας στον τομέα του **κράτους δικαίου**, ιδίως με την εφαρμογή της συνολικής μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης, η οποία έχει σημειώσει σταθερή πρόοδο, και με την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος. Οι νεοσυσταθείσες εξειδικευμένες δομές για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς έχουν ήδη καταγράψει τα πρώτα θετικά αποτελέσματα. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες την επίτευξη καλών επιδόσεων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διαφθορά υψηλού επιπέδου και το οργανωμένο έγκλημα μέσω προληπτικών ερευνών και τελικών ετυμηγοριών και μέσω της εφαρμογής του σχεδίου δράσης που δίνει συνέχεια στις συστάσεις της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης. Ομοίως, πρέπει να συνεχιστεί η καλή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το ότι η διαδικασία ελέγχου έχει προχωρήσει σταθερά και έχει αποφέρει απτά αποτελέσματα και ενθαρρύνει τις αλβανικές αρχές να συνεχίσουν όλες τις προσπάθειες ώστε να επιτραπεί η επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικασίας. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το ότι το Ανώτατο Δικαστήριο επαναλειτουργεί έχοντας ανακτήσει επαρκή απαρτία για να προχωρήσει στην εκδίκαση υποθέσεων, ενώ θα πρέπει να συνεχιστούν οι διορισμοί προκειμένου να καλυφθούν όλες οι εναπομείνασες κενές θέσεις. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για το ότι το Συνταγματικό Δικαστήριο ανέκτησε την πλήρη λειτουργικότητά του μέσω πρόσθετων διορισμών.

Σε ό,τι αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, το Συμβούλιο σημειώνει με ικανοποίηση τις συνεχιζόμενες προσπάθειες να εφαρμοστεί συνολική μεταρρύθμιση του τομέα της έγγειας ιδιοκτησίας και να παγιωθούν δικαιώματα κυριότητας και καλεί τις αρχές να συνεχίσουν τις προσπάθειες αυτές με διαφάνεια διοργανώνοντας διαβουλεύσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων αντιμετωπίζοντας περιπτώσεις παραποίησης εγγράφων και προχωρώντας ταχέως τη διαδικασία καταχώρισης και αποζημίωσης. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την έγκριση του νόμου περί απογραφής του πληθυσμού και προσβλέπει στην ομαλή διεξαγωγή της με πλήρη διαφάνεια και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για την υιοθέτηση του παράγωγου δικαίου σχετικά με τον νόμο-πλαίσιο του 2017 για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων και προτρέπει την Αλβανία να θεσπίσει και να εφαρμόσει ταχέως τους υπόλοιπους εσωτερικούς κανονισμούς σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων.

Επιπλέον, το Συμβούλιο καλεί την Αλβανία να συνεχίσει τις προσπάθειες ώστε να σημειώσει απτή πρόοδο όσον αφορά την ελευθερία της έκφρασης και την ασφάλεια των δημοσιογράφων. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι τροποποιήσεις του νόμου για τα μέσα ενημέρωσης συνάδουν με τις συστάσεις της επιτροπής της Βενετίας και τα διεθνή πρότυπα, σε περίπτωση που ο νόμος εξεταστεί περαιτέρω από το κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για την απτή πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και ενθαρρύνει την Αλβανία να συνεχίσει με αποφασιστικότητα τις προσπάθειές της στον τομέα αυτό. Ο συντονισμός στο πλαίσιο της **δημόσιας διοίκησης** χρειάζεται βελτίωση, ιδίως για την ενοποίηση των διαδικασιών σχεδιασμού πολιτικής και κατάρτισης του προϋπολογισμού καθώς και για ζητήματα ένταξης στην ΕΕ. Η σύσταση νέων οργανισμών πρέπει να σημειώσει πρόοδο χωρίς αποκλεισμούς με τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και πρέπει να ευνοεί την άσκηση ελέγχων και την τήρηση ισορροπιών και την αποτελεσματικότητα.

53. Σε ό,τι αφορά τη **μετανάστευση**, η Αλβανία είναι η πρώτη χώρα των Δυτικών Βαλκανίων όπου άρχισε να ισχύει η συμφωνία για το καθεστώς της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Η πρώτη κοινή επιχείρηση εκτός της ΕΕ με τον Frontex αποδείχθηκε επιτυχής. Ο συνολικός αριθμός των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου που υποβάλλονται από αλβανούς πολίτες στην ΕΕ έχει μειωθεί σημαντικά, αλλά το ζήτημα χρειάζεται να παρακολουθείται στενά και απαιτεί συνεχείς και επίμονες προσπάθειες από τις αλβανικές αρχές.
54. Σε ό,τι αφορά τις **οικονομικές μεταρρυθμίσεις**, το Συμβούλιο σημειώνει ότι πριν από τον σεισμό του Νοεμβρίου του 2019 και τον εξωτερικό κλυδωνισμό που προκλήθηκε το 2020 από την πανδημία COVID-19, η ανεργία συνέχιζε να μειώνεται σε πρωτοφανή χαμηλά επίπεδα, οι εξαγωγές αυξάνονταν και ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ συνέχιζε να μειώνεται, αν και παραμένει σε υψηλό επίπεδο. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Αλβανία να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που προσδιορίζονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου, μειώνοντας σταδιακά τον λόγο δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ, βελτιώνοντας τη δημοσιονομική διακυβέρνηση και τη διαφάνεια καθώς και υλοποιώντας αποτελεσματικές και καλά συντονισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.
55. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη εποικοδομητική δραστηριοποίηση της Αλβανίας στο πεδίο της **περιφερειακής συνεργασίας**. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για το ότι η Αλβανία συνέχισε τον διάλογο για τη διασφάλιση **σχέσεων καλής γειτονίας**, οι οποίες εξακολουθούν να έχουν ουσιαστική σημασία.
56. Το Συμβούλιο επαινεί με θέρμη τη συνεχιζόμενη συνεργασία και την πλήρη ευθυγράμμιση της Αλβανίας με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ** καθώς και το ότι το ιστορικό αυτό υπήρξε σταθερό με την πάροδο του χρόνου. Εκφράζει επίσης ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη ενεργό συμμετοχή της Αλβανίας σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

ΒΟΣΝΙΑ ΚΑΙ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ

57. Το Συμβούλιο εκφράζει βαθιά λύπη για την παρατεταμένη πολιτική κρίση στη χώρα, η οποία επιβράδυνε την περαιτέρω πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις το 2021 και καταδικάζει τον παροπλισμό των κρατικών θεσμών. Το Συμβούλιο καλεί όλους τους πολιτικούς ηγέτες να απόσχουν από την προκλητική και διχαστική ρητορική και δράση και να παραιτηθούν από αυτή, όπως μεταξύ άλλων αμφισβητώντας την κυριαρχία, την ενότητα και την εδαφική ακεραιότητα της χώρας.

Η ρητορική και οι πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην αναβολή των μεταρρυθμίσεων και την αποχώρηση από κρατικούς θεσμούς είναι απαράδεκτες και θέτουν σε κίνδυνο την ευθυγράμμιση της χώρας με το κεκτημένο της ΕΕ και την πολιτική δέσμευση για την ολοκλήρωση της ΕΕ. Όλοι οι πολιτικοί ηγέτες πρέπει να συμμετάσχουν σε διάλογο ώστε να ξεπεραστεί το αδιέξοδο κατά προτεραιότητα.

Το Συμβούλιο σημειώνει την πολύ περιορισμένη πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις και αναγνωρίζει τα μέτρα που έχουν ληφθεί, περιλαμβανομένης της διεξαγωγής τοπικών εκλογών στο Μόσταρ τον Δεκέμβριο του 2020, για πρώτη φορά από το 2008, και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, καθώς και την έγκριση από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης του σχεδίου δράσης για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και των στρατηγικών για τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών.

58. Το Συμβούλιο προτρέπει τους πολιτικούς ηγέτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να επικεντρώσουν τις κοινές τους προσπάθειες στην εκπλήρωση και των **14 βασικών προτεραιοτήτων** που προσδιορίστηκαν στη γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το 2019, και σύμφωνα με το συμφέρον όλων των πολιτών να σημειωθεί πρόοδος στην πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Συμβούλιο εκφράζει την εκτίμησή του και επαναβεβαιώνει την υποστήριξή του στις προσπάθειες του ειδικού εντεταλμένου της ΕΕ στον τομέα αυτό. Μόνο με την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων θα σημειώσει η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρόοδο στην πορεία προς την ΕΕ.
59. Σύμφωνα με τους θεσμικούς μηχανισμούς που θεσπίστηκαν με την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρέπει να προβεί σε περαιτέρω συνταγματικές και εκλογικές μεταρρυθμίσεις για να διασφαλίσει την ισότητα και τη χωρίς διακρίσεις μεταχείριση όλων των πολιτών, ιδίως με την εφαρμογή της νομολογίας Sejdić-Finci του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ). Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι δεν θα πρέπει να ληφθεί κανένα νομοθετικό ή πολιτικό μέτρο που θα δυσχέραινε περισσότερο την εφαρμογή της απόφασης στην υπόθεση Sejdić-Finci και άλλων συναφών αποφάσεων του ΕΔΑΔ ή που θα όξυνε περαιτέρω τον διχασμό. Το Συμβούλιο ζητεί εκ νέου μια διαδικασία περιορισμένων συνταγματικών και εκλογικών μεταρρυθμίσεων χωρίς αποκλεισμούς, μέσω πραγματικού διαλόγου και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα με σκοπό την εξάλειψη όλων των μορφών ανισότητας και διακρίσεων στην εκλογική διαδικασία. Το Συμβούλιο τονίζει ότι εκκρεμεί η πλήρης εφαρμογή μιας σειράς αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο καλεί τη διυπηρεσιακή ομάδα εργασίας να συνεχίσει ταχέως τις εργασίες της και να υποβάλει τις προτάσεις της για μεταρρυθμίσεις πριν από τη ψηφοφορία για τη βελτίωση του εκλογικού πλαισίου.

60. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει περαιτέρω τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να επικεντρωθεί στις μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου της χώρας, ώστε να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις προσχώρησης στην ΕΕ.

Το Συμβούλιο αναμένει από τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη ότι θα υλοποιήσει τα βασικά στάδια της **μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης**, εξασφαλίζοντας μια επαγγελματική και αποπολιτικοποιημένη δημόσια διοίκηση και μια συντονισμένη προσέγγιση ως προς τη χάραξη πολιτικής σε επίπεδο χώρας.

Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της πρόληψης και της **καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος** και εκφράζει λύπη για το ότι δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος όσον αφορά τις βασικές προτεραιότητες της γνώμης και τα πορίσματα της έκθεσης εμπειρογνομόνων για ζητήματα του κράτους δικαίου. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι οι αρχές πρέπει να εργαστούν για την ενίσχυση του **κράτους δικαίου**. Για τον σκοπό αυτό, το Συμβούλιο καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγκρίνει ταχέως τροποποιήσεις του νόμου περί Ανώτατου Δικαστικού και Εισαγγελικού Συμβουλίου ώστε να θεσπίσει μέτρα ακεραιότητας στο δικαστικό σώμα. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρέπει να ευθυγραμμίσει επειγόντως τη νομοθεσία της για τις δημόσιες συμβάσεις και τη σύγκρουση συμφερόντων με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

61. Το Συμβούλιο εκφράζει λύπη για την έλλειψη προόδου όσον αφορά την **ελευθερία της έκφρασης** και την ασφάλεια των δημοσιογράφων, και καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εντείνει τις προσπάθειες όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων και την απαγόρευση των διακρίσεων.
62. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τα θετικά μέτρα που έχουν ληφθεί για τη βελτίωση της διαχείρισης και του συντονισμού της **μετανάστευσης** και υπογραμμίζει ότι οι προσπάθειες αυτές πρέπει να συνεχιστούν και να ενισχυθούν. Η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρέπει να παρέχει επαρκή και κατάλληλη στέγαση σε όλα τα άτομα που έχουν ανάγκη σε ολόκληρη τη χώρα. Οι αρχές πρέπει να εκπονήσουν στρατηγική και ειδικό προϋπολογισμό και να διασφαλίσουν σε όλα τα επίπεδα αποτελεσματικό συντονισμό των ικανοτήτων διαχείρισης των συνόρων και διαχείρισης της μετανάστευσης, καθώς και τη λειτουργία του συστήματος ασύλου, με σκοπό την επιτυχή αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η μετανάστευση.

63. Σε ό,τι αφορά τις **οικονομικές μεταρρυθμίσεις**, το Συμβούλιο σημειώνει ότι η χώρα έχει επιτύχει περιορισμένη πρόοδο προς την εγκαθίδρυση μιας λειτουργικής οικονομίας της αγοράς και όσον αφορά την ικανότητά της να αντιμετωπίζει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς στην ΕΕ. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που προσδιορίζονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου, βελτιώνοντας τις ικανότητες ανάλυσης, σχεδιασμού και συντονισμού ώστε να ενισχυθούν η χάραξη μακροοικονομικής πολιτικής σε ολόκληρη τη χώρα και η υλοποίηση αποτελεσματικών και καλά συντονισμένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα μετριάσουν τις συνέπειες μιας κατακερματισμένης εσωτερικής αγοράς και θα διευκολύνουν τις επενδύσεις. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει την ανάγκη να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) και η τακτική συνάντηση των οργάνων ΣΣΣ.
64. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει περαιτέρω την αταλάντευτη προσήλωσή του στην ενωσιακή προοπτική της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης ως ενιαίας, ενωμένης και κυρίαρχης χώρας. Εν συνεχεία των επετείων των 25 χρόνων από τη γενοκτονία της Σρεμπρένιτσα και τις ειρηνευτικές συμφωνίες Ντέιτον/Παρισίων το περασμένο έτος, το Συμβούλιο παροτρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ξεπεράσουν τη διχαστική ρητορική που είναι ριζωμένη στο παρελθόν, να τερματίσουν την εξύμνηση καταδικασμένων εγκληματιών πολέμου και να προωθήσουν ενεργά τη συμφιλίωση.
65. Το Συμβούλιο παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να συμμετάσχει πιο ενεργά στην οικοδόμηση **περιφερειακής συνεργασίας** και **σχέσεων καλής γειτονίας**.
66. Το Συμβούλιο εκφράζει λύπη για την απότομη χαλάρωση της ευθυγράμμισης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης με την **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ** και καλεί τη χώρα να αντιστρέψει αυτή την αρνητική τάση ως ζήτημα προτεραιότητας. Από την άλλη πλευρά, εκφράζει ικανοποίηση για τη συνεχιζόμενη ενεργό συμμετοχή της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση για την παράταση της εντολής της EUFOR Althea, η οποία εξακολουθεί να στηρίζει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη διατήρηση ασφαλούς και προστατευμένου περιβάλλοντος για όλους τους πολίτες. Το Συμβούλιο εκφράζει την υποστήριξή του στον ρόλο και την εντολή του ύπατου εκπροσώπου και του γραφείου του για την εκπλήρωση της ατζέντας 5+2.

ΚΟΣΟΒΟ

67. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το ότι η νέα κυβέρνηση, που εξελέγη τον Μάρτιο του 2021, επιβεβαίωσε τη στρατηγική δέσμευση του Κοσόβου στην ευρωπαϊκή του πορεία και στις σχετικές μεταρρυθμίσεις. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τη σημασία της συνέχισης της εφαρμογής της **Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ)** μεταξύ της ΕΕ και του Κοσόβου και εκφράζει ικανοποίηση για την έναρξη της δεύτερης φάσης του οικείου **Ευρωπαϊκού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων (ERA)**. Το Συμβούλιο ζητεί την εφαρμογή του και υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη να επιταχύνει το Κόσοβο τις μεταρρυθμιστικές διαδικασίες, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και με σκοπό την επίτευξη αποτελεσμάτων προς όφελος των πολιτών του Κοσόβου, δεδομένης της περιορισμένης προόδου που έχει σημειωθεί μέχρι τούδε.
68. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το ότι οι πρόωρες βουλευτικές **εκλογές** της 14ης Φεβρουαρίου 2021 και οι τοπικές εκλογές της 17ης Οκτωβρίου και της 14ης Νοεμβρίου ήταν καλά οργανωμένες και διαφανείς. Ήταν επίσης ανταγωνιστικές, με εξαίρεση τις σερβικές περιοχές του Κοσόβου. Το Συμβούλιο αναμένει να τεθούν επί τάπητος οι επαναλαμβανόμενες ελλείψεις στην εκλογική διαδικασία και να εφαρμοστούν με μεγαλύτερη αίσθηση του επείγοντος οι σχετικές συστάσεις της αποστολής εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ.
69. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση για την κατάρτιση προγράμματος μεταρρυθμίσεων σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς. Καλεί το Κόσοβο να εντείνει τις προσπάθειές του για βελτίωση του **κράτους δικαίου** και να συνεχίσει να ενισχύει την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος και να συνεχίσει τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, αξιοποιώντας τα μέχρι τούδε επιτεύγματά του και συμμορφούμενο με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Το Συμβούλιο καλεί τις αρχές να προχωρήσουν στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, να υιοθετήσουν μια συνολική προσέγγιση για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, και να συνεχίσουν να σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά τις επιδόσεις τους στην καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου και του οργανωμένου εγκλήματος.

70. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη να διατηρήσει το Κόσοβο τη δέσμευσή του ως προς τα ειδικά τμήματα, ως σημαντική απόδειξη της προσήλωσής του στο κράτος δικαίου και την πάταξη της ατιμωρησίας. Το ισχύον νομικό πλαίσιο επιτρέπει την κατάλληλη διερεύνηση και δίωξη όλων των καταγγελλόμενων εγκλημάτων πολέμου. Επί του θέματος αυτού, το Συμβούλιο εκτιμά το έργο των ειδικών τμημάτων που επέτρεψε να διεξαχθούν φέτος οι πρώτες δίκες στη Χάγη.
71. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την παράταση της εντολής της **EULEX**, η οποία συμφωνήθηκε από κοινού στα τέλη Ιουνίου 2021. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη να συνεχίσει το Κόσοβο να συνεργάζεται στενά και αποτελεσματικά με την EULEX. Καλεί επίσης το Κόσοβο να συνεχίσει τη συνεργασία του με τους σχετικούς διεθνείς παράγοντες.
72. Το Συμβούλιο παροτρύνει το Κόσοβο να καταβάλει πρόσθετες προσπάθειες για την πλήρη εφαρμογή του νομικού πλαισίου για τα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, καθώς και για τη βελτίωση του συντονισμού και της εποπτείας. Πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες, ιδίως για τη διασφάλιση της πλήρους προστασίας της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς, της προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μη πλειοψηφικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και Ασκάλι, και των εκτοπισθέντων, καθώς και για την ισότητα των φύλων στην πράξη. Οι υφιστάμενοι μηχανισμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω.
73. Το Συμβούλιο καλεί το Κόσοβο να προωθήσει την αποτελεσματική εφαρμογή των **μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης** και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, ιδίως με την υιοθέτηση νέας στρατηγικής για τις μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης 2021-2026 και τροποποιήσεων για τους δημόσιους υπαλλήλους, με σκοπό μια δημόσια διοίκηση που θα λογοδοτεί περισσότερο και θα είναι προσανατολισμένη στον πολίτη.
74. Σε ό,τι αφορά τις **οικονομικές μεταρρυθμίσεις**, το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα, όπως η έλλειψη οικονομικής διαφοροποίησης, η εξάρτηση από εξωτερικές χρηματοδοτικές ροές, η εκτεταμένη άτυπη οικονομία και τα χαμηλά επίπεδα δραστηριότητας και απασχόλησης. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη δέσμευση της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις και παροτρύνει το Κόσοβο να εφαρμόσει πλήρως τις κατευθύνσεις πολιτικής που προσδιορίζονται στα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου, βελτιώνοντας τη δημοσιονομική διακυβέρνηση καθώς και εφαρμόζοντας αποτελεσματικές και καλά συντονισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

75. Σε ό,τι αφορά τον **διάλογο** υπό την αιγίδα της ΕΕ, το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συνέχιση του διαλόγου του Ιουνίου του 2021 και επαινεί τον ύπατο εκπρόσωπο και τον ΕΕΕΕ για τον διάλογο Βελιγραδίου-Πρίστινας και άλλα θέματα περιοχής Δυτικών Βαλκανίων για την προσήλωσή τους στον υπό την αιγίδα της ΕΕ διάλογο. Το Συμβούλιο αναμένει από το Κόσοβο να συμμετάσχει στον διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ καλή τη πίστει και με πνεύμα συμβιβασμού ώστε να επιτευχθεί συνολική νομικά δεσμευτική συμφωνία με τη Σερβία σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και το κεκτημένο της ΕΕ. Η συμφωνία αυτή θα πρέπει να έχει ως αντικείμενο όλα τα εκκρεμή ζητήματα και να συμβάλει στην περιφερειακή σταθερότητα. Τούτο είναι ζωτικής σημασίας ώστε το Κόσοβο και η Σερβία να μπορέσουν να σημειώσουν πρόοδο στην αντίστοιχη ευρωπαϊκή πορεία τους. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει την ισχυρή του προσδοκία για τήρηση και υλοποίηση όλων των προηγούμενων συμφωνιών χωρίς καθυστέρηση. Αμφότερα τα μέρη θα πρέπει επίσης να αποφεύγουν ενέργειες που υπονομεύουν τη σταθερότητα καθώς και τη ρητορική που δεν ευνοεί τον διάλογο.
76. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η επίτευξη προόδου στην εξομάλυνση των σχέσεων με τη Σερβία είναι βασική αρχή της ΣΣΣ και αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη των σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και του Κοσόβου.
77. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη σημασία της περιφερειακής συνεργασίας και των σχέσεων καλής γειτονίας και παροτρύνει το Κόσοβο να συνεχίσει να συμμετέχει ενεργά και εποικοδομητικά σε δράσεις **περιφερειακής συνεργασίας**.
78. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τη σημασία της **απελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων** για τους πολίτες του Κοσόβου. Η Επιτροπή κατέθεσε επίσημη πρόταση τον Μάιο του 2016 για την μεταφορά του Κοσόβου στον κατάλογο των χωρών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης Σένγκεν και υπέβαλε έκθεση τον Ιούλιο του 2018 σχετικά με την εκπλήρωση των κριτηρίων αξιολόγησης που απομένουν. Η πρόταση της Επιτροπής, η οποία υποστηρίχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε πρώτη ανάγνωση τον Μάρτιο του 2019, παραμένει υπό εξέταση στο Συμβούλιο.
-